

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym skutecznie w dniu 23 grudnia 2014 roku powód, G. Polska - spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. oraz G. Nederland B.V z siedzibą w D. B., Holandia wnieśli o zasądzenie od pozwanej, Zakładu (...) - spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. kwoty 19.536,09 EUR z ustawowymi odsetkami od dnia 13 marca 2013 roku do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania. W uzasadnieniu pozwu powodowie podnieśli, iż pozwaną łączyła z konsorcjum firm G. Polska - spółką z ograniczoną odpowiedzialnością oraz G. Nederland B.V umowa, która dotyczyła pełnienia funkcji inżyniera kontraktu dla zamówienia „Modernizacji i rozbudowa miejskiego systemu kanalizacji sanitarnej w P. – Fundusz Spójności Projekt nr CCI (...)” z podziałem na zadania i kontrakty. W umowie tej strony ustaliły wynagrodzenie należne powodom za świadczenie usług w okresie obowiązywania umowy, w wysokości 794.129 EUR netto. Płatność wynagrodzenia następować miała na podstawie faktur wystawianych przez powodów na koniec każdego kwartału, proporcjonalnie do postępu wykonania prac będących przedmiotem umowy. Ponadto w § 4 ust. 7 umowy strony zgodnie postanowiły, że „ostatnia płatność zostanie dokonana w ciągu 30 dni po zatwierdzeniu przez zamawiającego oraz Komisję Europejską Raportu Końcowego”. Powodowie realizowali usługi zgodnie z umową do dnia 3 grudnia 2010 roku. Pomimo wykonania wszelkich prac w ramach projektu i jego rozliczenia przez Komisję Europejską pozwana nie dokonała na rzecz powodów ostatniej płatności wynagrodzenia w wysokości 2 % oferowanej ceny plus podatek vat. Jedynym powodem odmowy zapłaty był fakt złożenia przez pozwaną skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi, wydanego w sprawie I ACa 1357/13, który rozstrzygał spór toczący się między stronami procesu o zapłatę kary umownej, w którym ten Sąd oddalił w całości powództwo pozwanej o zapłatę kary umownej wskazując, że umowa obowiązywała do dnia 30 czerwca 2010 roku zgodnie z zapisami (...), a nadto wskazując, że zastrzeżone dla pozwanej prawo odstąpienia było nieważne, gdyż sprzeczne z przepisami kodeksu cywilnego. Powodowie wskazali, że nadzorowany przez nich w ramach opisanej wyżej umowy projekt został w rezultacie w całości wykonany i zatwierdzony przez Komisję Europejską. Zatem w związku z wykonaniem całego zakresu umownego usług przez powodów, nawet mimo jednostronnej dorozumianej, a tym samej nieważnej zmiany umowy, obowiązek zapłaty wynagrodzenia za wykonane przez powodów usługi do dnia odstąpienia spoczywał na pozwanej, w tym też w szczególności w wysokości wskazanej w § 4 ust. 7 (później ust.6) umowy (...). Zatem ewentualne odstąpienie od umowy nie ma w tym przypadku znaczenia, gdyż bezspornym jest, że do dnia owego nieskutecznego odstąpienia od umowy powodowie wykonali swoje usługi, za które powinni otrzymać wynagrodzenie, między innymi w wysokości żądanej w tej sprawie.

(pozew k. 3 – 8)

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym dniu 16 lutego 2015 roku Sąd Okręgowy w Łodzi, X Wydział Gospodarczy orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

(nakaz k. 90)

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania. W uzasadnieniu sprzeciwu pozwana podała, że fakt zatwierdzenia Raportu Końcowego z wykonania projektu przez Komisję Europejską nie spowodował powstania roszczenia o zapłatę po stronie powódki. Pozwana podkreśliła, że niezależnie od skuteczności odstąpienia od umowy, strona powodowa żąda zapłaty, pomimo faktu, że nie wykonała wszystkich czynności określonych w umowie, w tym w szczególności Raportu Końcowego z wykonania umowy, a nadto czynności w postaci świadectw płatności raportu z kontraktów. Zdaniem pozwanej nie wykonanie przez stronę powodową umowy w zakresie sporządzenia Raportu Końcowego z wykonania umowy, który to dokument był najważniejszy, gdyż podsumowywał wszystkie prace budowlane nadzorowane przez powodów, jako inżyniera kontraktu, powoduje, że nie może się skutecznie domagać zapłaty kwoty żądanej pozwem. Nieprawidłowe sporządzenie Raportu Końcowego z wykonania umowy doprowadzić by mogło do odmowy jego Zatwierdzenia przez Komisję Europejską, a w efekcie do utraty przez beneficjenta dofinansowania, stąd w umowie łączącej strony zastrzeżono, w § 4 ust. 6, że zapłata ostatniej części wynagrodzenia w wysokości 2 % netto umówionego wynagrodzenia

nastąpi właśnie po zatwierdzeniu, a więc pozytywnym zweryfikowaniu Raportu Końcowego z wykonania umowy przez Komisję Europejską. W ocenie pozwanego zapis ten miał na celu uzależnienie wypłaty tej części wynagrodzenia od tego, czy wykonawca poprawnie sporządzi Raport Końcowy z wykonania umowy. Zwrócić także należy uwagę, że zgodnie z § 4 ust. 3 przedmiotowej umowy warunkiem wystawienia faktury przez wykonawcę miały być raporty z postępów realizacji projektu zatwierdzone przez upoważnionych przedstawicieli zamawiającego. Skoro więc powódka nie wykonała tych prac, a więc nie poniosła kosztów zaangażowania swojego personelu w opracowanie Raportu Końcowego z wykonania umowy, to logiczny jest wniosek, że za pracę niewykonaną nie należy się wynagrodzenie. Pozwana wskazała też, że ostatecznie Raport Końcowy z wykonania umowy został sporządzony przez podmiot trzeci.

(sprzeciw od nakazu zapłaty k. 97 – 101)

Na rozprawie w dniu 12 stycznia 2016 roku strona powodowa wniosła o zasądzenie żądanej kwoty od pozwanego solidarnie na rzecz obu powodów.

(e protokół z dnia 12 stycznia 2016 roku 00:59:37 min)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 31 marca 2006 roku Gmina Miejska P. (beneficjent) zawarła z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w W. umowę o dofinansowanie projektu pn. „Modernizacja i rozbudowa miejskiego systemu kanalizacji sanitarnej w P.” w ramach Funduszu Spójności.

Zgodnie z art. 2 ust. 3 umowy planowana kwota dofinansowania Projektu z Funduszu Spójności wynosiła 11.683.217 EUR, planowany udział własny Beneficjenta wynosił 6.657.783 EUR, a maksymalna kwota wydatków kwalifikowanych projektu wynosiła 18.341.000 EUR.

Przekazanie z Rachunku Bieżącego dla Funduszu Spójności na Rachunek bankowy Projektu Beneficjenta środków z Funduszu Spójności, przekraczających 80 % udziału środków z Funduszu Spójności w wydatkach kwalifikowanych miało nastąpić m.in. po zaakceptowaniu przez Sektorowego Urzędnika Zatwierdzającego, Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Finansów i Komisję Europejską Raportu Końcowego, o którym mowa w Rozporządzeniu (...) oraz w art. 8 ust. 4 niniejszej umowy (art. 6 pkt. 11 ppkt. 4 i art. 1 pkt.15, 16 i 21).

Beneficjent po zakończeniu realizacji Projektu sporządzić miał Raport Końcowy, o którym mowa w Rozporządzeniu (...), w formie określonej w Podręczniku FS, i w terminie 22 miesięcy od daty zakończenia realizacji Projektu, określonej w Decyzji, i przekazać go Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w W. celem uzgodnienia. W terminie 3 miesięcy od daty zakończenia realizacji Projektu, określonej w Decyzji, uzgodniony Raport Końcowy zostać miał przez Beneficjenta przekazany za pośrednictwem Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w W. do akceptacji Sektorowemu Urzędnikowi Zamawiającemu. Przed upływem 6 miesięcy od daty zakończenia realizacji projektu, określonej w Decyzji, zaakceptowany Raport Końcowy zostać miał dostarczony do Komisji Europejskiej przez Beneficjenta za pośrednictwem Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w W.. W związku z Raportem Końcowym Beneficjent przekazać miał do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w W. dokumenty oraz zabezpieczenie prawidłowego wykorzystania środków z Funduszu Spójności.

(dowód: umowa k. 187-204)

W dniu 19 grudnia 2006 roku pomiędzy G. Polska - spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. a G. Netherlandy BV została zawarta umowa konsorcjum dla celów wspólnego złożenia oferty oraz, w przypadku jej przyjęcia, wspólnego świadczenia usług w związku z realizacją przez Gminę Miejską projektu obejmującego pełnienie funkcji Inżyniera Kontraktu dla budowy w ramach projektu pn. „Modernizacja i rozbudowa miejskiego systemu kanalizacji sanitarnej w P.”. Funkcję lidera konsorcjum miała pełnić G. Polska - spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P..

(dowód: umowa k. 54- 55)

W dniu 29 grudnia 2006 roku Gmina Miejska P. powierzyła konsorcjum firm (...) sp. z o.o. oraz G. Nederland B.V., wyłonionemu w trybie przetargu nieograniczonego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo Zamówień Publicznych (Dz.U 2004, nr 19, poz. 177 z późn. zm.) pełnienie przez wykonawcę funkcji inżyniera kontraktu w rozumieniu Warunków Kontraktowych dla (...) według (...) obejmującego rozbudowę i modernizację systemu kanalizacji sanitarnej na terenie miasta P. dla zamówienia „Modernizacja i rozbudowa miejskiego systemu kanalizacji sanitarnej w P. - Fundusz Spójności Projekt nr CCI (...)” z podziałem na następujące zadania i kontrakty: Zadanie I: Budowa kanalizacji w ul. (...), zadanie II budowa kanalizacji w ul. (...), zadanie III modernizacja kolektora III i kanałów zbiorczych, zadanie IV przebudowa kolektora III, zadanie V budowa kanalizacji w ul. (...), zadanie VI: budowa kanalizacji w zlewni kolektora III (zad. 4) oraz kanalizacji w ul. (...), zadanie VII budowa kanalizacji w zlewni ul. (...), zadanie VIII porządkowanie wylotów kanalizacji deszczowej, zadanie IX budowa kolektora II i kanalizacji Miodowa – G. R.. Wyżej wymienione zadania stanowiły kontrakty: kontrakt I zadanie I, kontrakt II zadanie II + zadanie VI, kontrakt III zadanie III, kontrakt IV zadanie IV + zadanie V, kontrakt VI zadanie VIII (w tym regulacja rzeki) + zadanie IX (II etap) (§ 2).

Strony ustaliły, że wynagrodzeniem za wykonanie umowy będzie cena – czyli wartość usług podana w ofercie wykonawcy tj. kwota 794.129 euro plus podatek vat 22 % w kwocie 174.708,38 euro co stanowi łącznie wynagrodzenie w wysokości 968.837,38 euro. Wynagrodzenie to zostało określone jako ryczałtowe i wykonawca nie mógł żądać jego podwyższenia. Strony ustaliły, że gdyby w trakcie realizacji umowy zaszła konieczność podjęcia przez Inżyniera Kontraktu jakichkolwiek czynności dla prawidłowej i pełnej realizacji tej umowy, Inżynier Kontraktu wykona te czynności w ramach wynagrodzenia ryczałtowego (§ 3).

Zapłata wynagrodzenia miała nastąpić na podstawie faktur wystawionych przez wykonawcę na koniec każdego kwartału, proporcjonalnie do postępu wykonania prac będących przedmiotem umowy. Warunkiem do wystawienia faktury przez wykonawcę miały być raporty z postępu realizacji projektu zatwierdzone przez upoważnionych przedstawicieli zamawiającego. Ostatnia płatność (nie mniej niż 2 % oferowanej ceny + podatek Vat) miała zostać dokonana w ciągu 30 dni po zatwierdzeniu przez zamawiającego oraz Komisję Europejską Raportu Końcowego (§ 4).

Data rozpoczęcia wykonania umowy miał być dzień następny po dniu jej podpisania przez strony. Za termin zakończenia realizacji umowy, strony przyjęły termin upływu gwarancji na roboty budowlane zrealizowane w ramach ostatniego kontraktu i ostatniego zadania przypisanego do tego kontraktu (§ 5).

Wykonawca w terminach uzgodnionych z zamawiającym miał przygotować:

- 1) raporty z postępów realizacji projektu,
- 2) prognozy wnioskowania o środki finansowe – płatności pośrednie i końcowe,
- 3) plany płatności,
- 4) raporty końcowe dla każdego z kontraktów na roboty budowlane,
- 5) raport końcowy z wykonania umowy – wszystkich zadań przypisanych do poszczególnych kontraktów,
- 6) w przypadku stwierdzenia przez zamawiającego błędów w dokumentacji, o której mowa w punktach powyżej wykonawca zobowiązany został je usunąć w terminie 7 dni od daty powiadomienia o nich przez zamawiającego. (§ 6).

Wykonawca został zobowiązany także do przygotowywania sprawozdania z postępu realizacji umowy oraz każdego kontraktu na roboty zgodnie z aktualnymi wymaganiami Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Ministerstwa Środowiska, Ministerstwa Finansów dotyczących zawartości raportu z postępu realizacji projektów Funduszu Spójności (§ 7 pkt. 1).

Wykonawca zobowiązany został także do sporządzenia innych dokumentów niż wymienione w pkt. 1, których obowiązek sporządzenia wynikać będzie z warunków kontraktu wg (...), Prawa Budowlanego, oraz wymagań Komisji Europejskiej, procedur oraz wytycznych w sprawie wdrażania Funduszu Spójności (§ 7 pkt. 2).

Zamawiający w terminie 30 dni od otrzymania każdego z dokumentów, o których mowa w pkt. 1 zobowiązał się powiadomić wykonawcę o jego przyjęciu lub odrzuceniu z podaniem przyczyn jego odrzucenia (§ 7 pkt. 3).

Strony ustaliły, że jeżeli zamawiający nie przekaze na piśmie uwag do otrzymanego raportu z postępu realizacji projektu w terminie 30 dni od daty jego otrzymania, raport taki będzie uważany za zatwierdzony przez zamawiającego (§ 7 pkt. 4).

W przypadku odrzucenia przez zamawiającego któregokolwiek z dokumentów, Inżynier Kontraktu zobowiązał się przedłożyć poprawiony dokument uwzględniający uwagi zamawiającego. Raport z postępu realizacji poprawiony traktowany miał być przez strony umowy jako raport nowo złożony (§ 7 pkt. 5).

Zgodnie z zawartą umową zamawiający mógł odstąpić od umowy ze skutkiem natychmiastowym między innymi jeżeli wykonawca realizuje zadania w sposób nie zgodny z umową lub obowiązującymi przepisami i warunkami technicznymi bądź odmówi lub zaniedba wykonania poleceń wydanych przez zamawiającego (§ 14 pkt. a i pkt. e).

Każda zmiana umowy wymagała pod rygorem nieważności formy pisemnej i potwierdzenia jej przyjęcia przez obie strony (§ 23 ust. 3)

Integralną część umowy stanowiły: specyfikacja istotnych warunków zamówienia (SIWZ), oferta wykonawcy wraz z kompletem wymaganych dokumentów (§ 1).

(dowód: umowa k. 28 – 49, oferta k. 131)

Przedmiotowa umowa została następnie zmieniona aneksem nr (...) z 15 marca 2007 roku na podstawie, którego Gmina Miejska P. przekazała uprawnienia i obowiązki do wykonania przedmiotowej umowy powodowi - (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P..

(dowód: aneks nr (...) do umowy k. 50-51)

Kolejny aneks nr (...) do umowy wprowadzał zmiany do § 4 umowy dotyczące okoliczności, które nie mają znaczenia z punktu widzenia tego procesu. Natomiast aneks nr (...) do umowy skreślił w § 4 pkt. 6 oraz w konsekwencji zmienił numerację § 4 umowy w ten sposób, iż dotychczasowy pkt. 7 uzyskał nowa numerację pkt. 6.

(dowód: aneks nr (...) do umowy – k. 52, aneks nr (...) do umowy – k. 53)

Zgodnie ze Specyfikacją Istotnych Warunków Zamówienia Publicznego (SIWZ), stanowiącą integralną część umowy, rozpoczęcie funkcji inżyniera kontraktu miało nastąpić dzień następny po dniu podpisania umowy o udzielenie zamówienia. Zakończenie prac inżyniera kontraktu (termin zakończenia kontraktu) po dniu upływu terminu gwarancji na roboty budowlane zrealizowane w ramach ostatniego z VI kontraktów i ostatniego zadania przypisanego do tego kontraktu, nie później jednak niż do dnia 30 czerwca 2010 roku (pkt. 7).

(dowód: SIWZ k. 32-49)

Umowa łącząca strony procesu nie przewidywała wykonania przez stronę powodową Raportu Końcowego beneficjenta, który podlegał zatwierdzeniu przez Komisję Europejską. Raport ten pozwana miała przygotować samodzielnie albo komuś zlecić.

(dowód: umowa k. 28 – 49, oferta k. 131, SIWZ k. 32-49, zeznania świadka J. D. e protokół z dnia 16 czerwca 2015 roku 00:33:14 min., zeznania świadka R. G. e protokół z 16 czerwca 2015 roku 00:46:23 min, zeznania świadka A. Ś. e protokół z dnia 12 stycznia 2016 roku 00:32:23 min.)

W dniu 3 grudnia 2010 roku pozwana wystosowała do strony powodowej pismo zatytułowane oświadczenie o odstąpieniu od umowy. Jako przyczynę odstąpienia od umowy pozwana podała przyczyny określone w § 14 ust. 1 pkt. a i e umowy polegające na nie realizowaniu zadania w sposób zgodny z umową lub obowiązującymi przepisami i warunkami technicznymi. W piśmie tym zostało wskazane, że odmowa lub zaniedbania wykonania poleceń wydanych przez zamawiającego polegała na: braku ciągłości należytego zabezpieczenia umowy – brak gwarancji ubezpieczeniowej, odmowa wykonania polecenia zamawiającego w związku z prowadzoną sprawą arbitrażu z Firmą (...) SA w szczególności: niestosowania się do obowiązku wynikającego się z klauzuli 20.6 (...), zaniedbanie wykonania polecenia zamawiającego w sprawie obowiązkowego udziału w arbitrażu, nie uzgodnienie terminu urlopów personelu kluczowego wymienionego w treści umowy, niewykonanie obowiązków określonych w § 6 umowy, przedkładanie dokumentów z błędnymi zapisami, w szczególności błędy występujące w raportach przejściowych. Nadto pozwana wezwała w tym piśmie stronę powodową do zwrotu dokumentów przekazanych przez pozwanego wykonawcy oraz dokumentów sporządzonych w związku z wykonywaniem umowy.

(dowód: pismo z dnia 3 grudnia 2010 roku k. 68-70, zeznania świadka J. D. e protokół z dnia 16 czerwca 2015 roku, 00:11:53 min)

W związku z odstąpieniem od umowy pozwany dokonał rozliczenia wynagrodzenia za świadczoną usługę na podstawie § 14 ust. 3 umowy łączącej strony od dnia 1 października 2010 roku do czasu odstąpienia od tej umowy, to jest do dnia 3 grudnia 2010 roku ustalając ostateczną należność dla inżyniera kontraktu na kwotę 2.216.98 EUR. Nadto wskazał, iż po przyjęciu przez UE Raportu Końcowego projektu Inżynier Kontraktu otrzyma kwotę zatrzymaną według postanowień umowy w wysokości 15.883 EUR.

(dowód: pismo z dnia 6 lipca 2011 roku k. 82)

Po dniu 3 grudnia 2010 roku strona powodowa nie wykonywała umowy łączącej strony. Z chwilą zakończenia świadczenia przez stronę powodową roboty budowlane objęte umową zawartą między stronami były wykonane, ale nie rozliczone. Brakowało kilku mało istotnych opracowań papierowych. Pozostały do wykonania pewne czynności nadzorcze w ramach gwarancji, która w tym projekcie nazywała się okresem zgłaszania wad i obejmowały te czynności przeglądy wykonanych robót – w połowie i na koniec okresu zgłaszania wad.

(dowód: zeznania świadka J. D. e protokół z dnia 16 czerwca 2015 roku, 00:42:58 min, zeznania świadka R. G. e protokół z 16 czerwca 2015 roku 01: (...), zeznania świadka M. C. e protokół z dnia 12 stycznia 2016 roku 00:57:50 min, zeznania świadka A. Ś. e protokół z dnia 12 stycznia 2016 roku, 00:06:31)

W dniu 8 grudnia 2010 roku pomiędzy pozwaną a A. Ś. (2) została zawarta umowa nr (...) moc mocą której A. Ś. (2) przyjął na zlecenie pozwanej do wykonania pełnienie funkcji Inżyniera nad realizacją projektu dofinansowanego z Funduszu Spójności pn: „Modernizacja i rozbudowa miejskiego systemu kanalizacji sanitarnej w P.”. Zamówienie obejmowało Kontrakt VI część A i część B. A. Ś. (2) zobowiązał się do wykonania na rzecz pozwanej: rozliczenia końcowego kontraktu w oparciu o wnioski wykonawców i sporządzenie Przejściowego Świadectwa Płatności do końcowego rozliczenia cz. A i cz. B w terminie do 17 grudnia 2010 roku, dokonanie z udziałem przedstawicieli zamawiającego i wykonawcy przeglądów technicznych w połowie okresu zgłaszania wad i na koniec tego okresu oraz wydanie świadectwa wykonania. Zakres działania obejmował K VI A: odcinki 10 A, 11 A i 2A, odcinki 7B, 5B, 9 B, 14 B, 12 B, 13 B, 20 B natomiast w odniesieniu do odcinków 11 B, 17 B, 18 B, 19 B dokonanie przeglądów tylko na koniec okresu zgłoszenia wad. Udział w przygotowaniu dokumentacji do wniosków o wydanie pozwolenia na użytkowanie, dokonanie końcowego rozliczenia kontraktu w oparciu o ostateczne rozliczenie wykonawców, sporządzenie raportu końcowego dla kontraktu tj. cz. A i cz. B wg. Wzorów dotychczas akceptowanych przez zamawiającego, współpraca z zamawiającym w przygotowaniu informacji w wymaganych przez Instytucje zarządzające FS w przedmiocie

sporządzenia Raportu Końcowego projektu w zakresie obejmującym Kontrakt VI cz. A i cz. B. Następnie aneksem z dnia 8 grudnia 2010 roku współpracę z zamawiającym rozszerzono o przygotowanie wymaganych informacji w przedmiocie sporządzenia raportu końcowego projektu w tym weryfikacji i poświadczenia dokumentów dotyczących realizacji projektu (kontrakt I, II, III, IV, V, VI), a w przypadku stwierdzonych błędów dokonanie koniecznych korekt.

Umowa ta obejmowała kontrakty od I do VI, ponieważ chodziło o to by A. Ś. (2) sprawdził prawidłowość wykonania prac przez powodów.

(dowód: umowa k. 117, aneks k. 120, zeznania świadka J. D. e protokół z dnia 16 czerwca 2015 roku, 00:24:20 min, zeznania świadka A. Ś. e protokół z dnia 12 stycznia 2016 roku 00:32:23 min)

A. Ś. (2) wykonał zlecone przez pozwaną czynności i z tego tytułu wystawił pozwanej faktury vat obejmujące wynagrodzenie za wykonaną pracę.

(dowód: faktury vat. K. 113 – 116)

Ostateczny Raport Końcowy beneficjenta przedstawiony do zatwierdzenia przez Komisję Europejską przygotowała pozwana.

(dowód: zeznania świadka A. Ś. e protokół z dnia 12 stycznia 2016 roku 00:35:08 min)

W dniu 14 lutego 2013 roku Komisja Europejska wydała dokument zatwierdzający Raport Końcowego beneficjenta oraz wysokość płatności końcowej. W maju 2013 roku beneficjent otrzymał z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w W. 2 % korekty systemowej. W dniu 3 czerwca 2013 roku została dokonana na rzecz pozwanej płatność końcowa w ramach projektu.

(dowód: pismo k. 59)

Strona powodowa pismem z dnia 29 września 2014 roku zwróciła się do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w W., a także do pozwanej o udzielenie informacji na temat stanu procedury zatwierdzenia raportu końcowego przez Komisję Europejską. Odpowiedź o zatwierdzeniu raportu końcowego strona powodowa otrzymała pismem z dnia 8 października 2014 roku. Powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 19.536,09 EUR stanowiącej zatrzymaną kwotę należnego wynagrodzenia w związku z realizacją umowy.

(dowód: pismo k. 56, k. 57, zwrotne potwierdzenie odbioru k. 58)

W dniu 22 października 2014 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wystawiła pozwanej fakturę vat na kwotę 19.536,09 EUR brutto (15.883 EUR netto), doręczoną pozwanej w dniu 24 października 2014 roku. Pozwana fakturę tę odesłała i odmówiła zapłaty pozostałej części wynagrodzenia, wskazując, że do czasu rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi wydanego w sprawie I ACa 1357/13 zasadność wypłaty żądanej fakturą kwoty nie jest przesądzona.

(dowód: pismo k. 60, faktura k. 66, 67, pismo k. 65)

Sąd zważył, co następuje:

Po pierwsze, wskazać należy, że będąca podstawą stosunku prawnego łączącego strony procesu opisana wyżej umowa, z której dochodzona jest nie zapłacona część wynagrodzenia w kwocie 19.536,09 EUR, zawarta została w trybie przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013, Nr 907 ze zm.) w związku z ofertą pozwanej przedstawioną stronie powodowej jako konsorcjum, którego funkcję lidera pełniła (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P..

Oceniając umowę konsorcjalną nie można pomijać podstawowego atrybutu takiej umowy, jakim jest wspólność celu wszystkich konsorcjantów. Ten element dominujący w umowie konsorcjalnej zbliża ją do stosunków korporacyjnych,

gdzie, jak w umowie spółki cywilnej, uczestnicy stosunku prawnego zobowiązują się dążyć do osiągnięcia wspólnego celu gospodarczego przez działanie w określony sposób (art. 860 § 1 KC). Z tego względu w większości prób klasyfikacji umowy konsorcjalnej wyrażany jest pogląd, że jest to *sui generis* nietypowa spółka prawa cywilnego i model tego tworu prawnego (stosunku konsorcjum) jest najbliższy konstrukcji spółki cywilnej (vide uzasadnienie wyroku S.A. w Katowicach z 19 lutego 2004 r. I ACa 885/03, Lex 193710), oczywiście przy uwzględnieniu, że kształtowany w praktyce model konsorcjum odbiega od ustawowego wzorca spółki cywilnej. Tym samym konsorcjum nie posiada podmiotowości prawnej, a tym samym nie posiada zdolności sądowej. Stroną w znaczeniu procesowym są więc oba podmioty wchodzące w skład konsorcjum (vide postanowienie SN z 27 maja 2010 r. III CZP 25/10, Lex 602808). Jednocześnie skoro wspólnik spółki cywilnej nie jest legitymowany do dochodzenia wierzytelności wchodzącej w skład majątku wspólnego wspólników tej spółki (vide uchwała SN z 9 lutego 2011 r. III CZP 130/10, OSNC nr 9 z 2011 r., poz. 100), to konsorcjanci są legitymowani wspólnie do dochodzenia należności przysługującej im jako członkom konsorcjum i nie ma takiego uprawnienia jedynie jeden z wykonawców, w tym lider konsorcjum (vide teza z uzasadnienia wyroku SN z 13 października 2011 r. V CSK 475/10, Lex 1108492).

Prawo zamówień publicznych w art. 23 dopuszcza możliwość wspólnego ubiegania się przez wykonawców o udzielenie zamówienia (ust. 1). Są oni wówczas zobligowani do ustanowienia pełnomocnika do reprezentowania ich w postępowaniu o udzielenie zamówienia albo reprezentowania w postępowaniu i zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego (ust. 2), a przepisy dotyczące wykonawcy stosuje się odpowiednio do wykonawców, o których mowa w ust. 1 (ust. 3). Pełnomocnikiem wykonawców może być osoba trzecia, lub lider konsorcjum. Przy czym prawo zamówień publicznych nie definiuje odrębnie „wykonawcy wielopodmiotowego”, lecz wykonawcę (art. 2 pkt. 11), w ten sposób, że jest nim osoba fizyczna, osoba prawna albo jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, która ubiega się o udzielenie zamówienia publicznego, złożyła ofertę lub zawarła umowę w sprawie zamówienia publicznego. Zatem uczestnikiem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub stroną w postępowaniu sądowym związanym z zagrożeniem interesu prawnego wykonawcy nie jest konsorcjum ani lider konsorcjum, lecz podmioty tworzące konsorcjum (por. wyrok SN z dnia 13 października 2011 roku, sygn. akt V CSK 475/10, L., postanowienie SN z dnia 27 maja 2010 roku, III CZP 25/10 L.).

Zdaniem Sądu powyższe uzasadnia, że art. 23 Prawa zamówień publicznych statuuje łączny udział wykonawców w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, w tym w korzystaniu ze środków ochrony prawnej, także w przedmiotowym postępowaniu o zapłatę wynagrodzenia wynikającego z umowy z dnia 29 grudnia 2006 roku zawartej w oparciu o procedury prawa o zamówieniach publicznych.

Po wtóre, zaznaczyć wypada, iż strony łączyła umowa o świadczenie usług na podstawie, której powodowie pełnili funkcję inżyniera kontraktu dla zamówienia „Modernizacja i rozbudowa miejskiego systemu kanalizacji sanitarnej w P.”, do której, z mocy normy art. 750 k.c., stosować należy przepisy o zleceniu. Nie ulega bowiem wątpliwości, że do umów nienazwanych, które cechuje swoisty rodzaj świadczenia w postaci usług, rozumianych jako czynności spełniane dla jakiejś innej podmiotu, stosuje się zgodnie z art. 750 k.c. przepisy o zleceniu.

Nie może też budzić żadnych wątpliwości, iż łącząca strony procesu umowa obowiązywała do dnia 30 czerwca 2010 roku. Świadczy o tym - stanowiąca integralną część umowy - treść pkt. 7 (...), który wskazuje tę właśnie datę, a nie przekreśla tego dalsze wykonywanie prac przez stronę powodową za zgodą pozwanej do dnia 3 grudnia 2010 roku, skoro zarówno umowa łącząca strony w § 23 ust. 3 wymagała dla każdej jej zmiany formy pisemnej pod rygorem nieważności, a także treść art. 139 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych, w reżimie której była zawierana umowa, wymagała formy pisemnej pod rygorem nieważności. To sprawia, że oświadczenie pozwanego o odstąpieniu od umowy z dnia 3 grudnia 2010 roku, choćby już z faktu, iż złożone zostało po okresie obowiązywania umowy nie może wywołać zamierzonego przez pozwanego skutku prawnego i w konsekwencji w żaden sposób nie może wpłynąć na zasadność żądań dochodzonych w tym postępowaniu.

Po trzecie, bezsporne jest też, iż strony procesu określiły wynagrodzenie dla strony powodowej ryczałtowo, w tym część tego wynagrodzenia wynikająca z § 4 pkt. 6 (według treści umowy z uwzględnieniem aneksu nr (...)) została zatrzymana wobec tego, iż umowa z dnia 31 marca 2006 roku o dofinansowanie projektu pn. „Modernizacja i rozbudowa

miejskiego systemu kanalizacji sanitarnej w P.” w ramach Funduszu Spójności łącząca najpierw Gminę Miejską P., a potem pozwanego jako beneficjenta zawarta z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w W. przewidywała, że przekazanie z Rachunku Bieżącego dla Funduszu Spójności na Rachunek bankowy Projektu Beneficjenta środków z Funduszu Spójności, przekraczających 80 % udziału środków z Funduszu Spójności w wydatkach kwalifikowanych miało nastąpić m.in. po zaakceptowaniu przez Sektorowego Urzędnika Zatwierdzającego, Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Finansów i Komisję Europejską Raportu Końcowego, o którym mowa w Rozporządzeniu (...) oraz w art. 8 ust. 4 niniejszej umowy (art. 6 pkt. 11 ppkt. 4 i art. 1 pkt.15, 16 i 21). O tą właśnie część zatrzymaną wynagrodzenia toczy się niniejszy spór.

Po czwarte, pozwany uzasadniając swe stanowisko w sprawie wskazywał, że wynagrodzenie to nie należy się stronie powodowej ponieważ nie wykonała ona wszystkich czynności określonych w umowie, w tym w szczególności Raportu Końcowego z wykonania umowy, a nadto czynności w postaci świadectw płatności raportu z kontraktów. Zdaniem pozwanej nie wykonanie przez stronę powodową umowy w zakresie sporządzenia Raportu Końcowego z wykonania umowy, który to dokument był najważniejszy, gdyż podsumowywał wszystkie prace budowlane nadzorowane przez powodów, jako inżyniera kontraktu, powoduje, że nie może się skutecznie domagać zapłaty kwoty żądanej pozwem, skoro nieprawidłowe sporządzenie Raportu Końcowego z wykonania umowy doprowadzić by mogło do odmowy jego Zatwierdzenia przez Komisję Europejską, a w efekcie do utraty przez beneficjenta dofinansowania.

Zarzut ten, w ocenie Sądu, nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż postępowanie dowodowe w tej sprawie ponad wszelką wątpliwość doprowadziło do wniosku, że sporządzenie Raportu Końcowego z wykonania umowy nie było w ogóle objęte zakresem czynności, jakie w ramach umowy łączącej strony, pozwany zlecił stronie powodowej. Zgodnie z treścią wskazanej wyżej umowy z dnia 31 marca 2006 roku o dofinansowanie projektu pn. „Modernizacja i rozbudowa miejskiego systemu kanalizacji sanitarnej w P.” w ramach Funduszu Spójności to beneficjent po zakończeniu realizacji Projektu sporządzić miał Raport Końcowy, o którym mowa w Rozporządzeniu (...), na w formie określonej w Podręczniku FS, i w terminie 22 miesięcy od daty zakończenia realizacji Projektu, określonej w Decyzji, i przekazać go Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w W. celem uzgodnienia. Okoliczność tę potwierdza też zakres czynności przewidzianych dla strony powodowej w § 7 umowy łączącej strony, wśród których brak jest obowiązku sporządzenia przez stronę powodową Raportu Końcowego z wykonania umowy, a nadto treść zeznań świadków J. D., R. G. i A. Ś..

Z tych samych przyczyn, zdaniem Sądu, nie zasługuje na uwzględnienie drugi z zarzutów pozwanego, że zapis zawarty w § 4 ust. 6 umowy łączącej strony a stanowiący, że zapłata ostatniej części wynagrodzenia w wysokości 2 % netto umówionego wynagrodzenia nastąpi właśnie po zatwierdzeniu, a więc pozytywnym zweryfikowaniu Raportu Końcowego z wykonania umowy przez Komisję Europejską miał na celu uzależnienie wypłaty tej części wynagrodzenia od tego, czy wykonawca poprawnie sporządzi Raport Końcowy z wykonania umowy. Skoro bowiem strona powodowa nie była zobowiązana umową łączącą strony do wykonania Raportu Końcowego z wykonania umowy, to nie można od niej wymagać, jak chce tego strona pozwana, aby ponosiła koszty zaangażowania swojego personelu w jego opracowanie, a tym samym nie można oceniać zasadności żądanego w tym procesie wynagrodzenia z perspektywy pracy niewykonanej za którą nie należy się wynagrodzenie.

W końcu nie znalazł też aprobaty kolejny zarzut pozwanego, iż ostatecznie Raport Końcowy z wykonania umowy został sporządzony przez podmiot trzeci oraz, że strona powodowa nie wykonała świadectw płatności raportu z kontraktów, a tym samym nie wykonała wszystkich czynności objętych umową.

Wskazać należy, że zawarta przez strony umowa jest umową konsensualną, dwustronnie zobowiązującą oraz wzajemną, gdyż wynagrodzenie należne powodom stanowi ekwiwalent świadczonych przez nich usług. Nie może też budzić wątpliwości, iż umowa ta zobowiązuje powodów do starannego działania, a nie osiągnięcia określonego rezultatu. Chociaż sama definicja świadczenia usługi zakłada dążenie do osiągnięcia określonego rezultatu – dokonania określonych czynności, jednakże w razie ich nieosiągnięcia, ale jednoczesnego dołożenia wszelkich starań w tym kierunku, przy zachowaniu należytej staranności, świadczący usługi nie ponosi odpowiedzialności za niewykonanie zobowiązania (K. Kołakowski (w:) G. Bieniek, Komentarz, t. II, 2011, s. 528; M. Nesterowicz (w:) J.

Winiarz, Komentarz, t. II, 1989, s. 685; J. Szczerski (w:) Komentarz, t. II, 1972, s. 1540; A. Szpunar (w:) System prawa cywilnego, t. III, cz. 2, s. 393; por. też wyroki SA w Poznaniu z dnia 27 września 2012 r., III AUa 447/12, LEX nr 1220616; we Wrocławiu z dnia 22 marca 2012 r., III AUa 1265/11, LEX nr 1164105). To sprawia, że odpowiedzialność kontraktowa świadczącego usługi powstanie wówczas, gdy przy ich świadczeniu nie zachował wymaganej staranności, niezależnie od tego, czy oczekiwany przez dającego zlecenie rezultat nastąpił, czy nie (por. wyrok SA w Łodzi z dnia 6 września 2012 r., III AUa 285/12, LEX nr 1220579, w którym sąd przyjął, że staranne działanie powinno doprowadzić do określonego celu, jednak konieczność jego osiągnięcia nie jest akcentowana jako element konstrukcyjny). Do najczęściej akcentowanych w orzecznictwie cech umowy o świadczenie usług, jako rodzącej zobowiązanie starannego działania, odróżniających ją od umowy o dzieło, stanowiącej podstawę powstania zobowiązania rezultatu, należą obok braku konieczności osiągnięcia konkretnego i sprawdzalnego rezultatu, fakt, że dołożenie należytej staranności i mimo to nieosiągnięcie zamierzonego skutku nie może stanowić niewykonania zobowiązania (por. wyrok SA w Poznaniu z dnia 6 września 2012 r., III AUa 330/12, LEX nr 1217746), a także ocena wykonania umowy przez pryzmat czynności zmierzających do osiągnięcia celu oraz staranności ich wykonania (wyrok SA we Wrocławiu z dnia 24 maja 2012 r., III AUa 267/12, LEX nr 1220392). Należyta staranność należy przy tym oceniać przez pryzmat art. 355 k.c. W odniesieniu do podmiotu prowadzącego w tym zakresie działalność gospodarczą lub zawodową, a więc profesjonalnie (zawodowo) trudniącego się dokonywaniem czynności danego rodzaju, należyta staranność ocenia się przy uwzględnieniu zawodowego charakteru działalności (art. 355 § 2 k.c.).

Przeprowadzone w tej sprawie postępowanie dowodowe prowadzi do konkluzji, iż strona powodowa w okresie obowiązywania umowy wykonywała z należyta starannością, jakiej wymagać można przy uwzględnieniu zawodowego charakteru działalności, wszystkie czynności, które stanowiły jej przedmiot. W każdym razie pozwana nie udowodniła, jakich czynności objętych umową, strona powodowa nie wykonała, a w szczególności nie wykazała w żaden sposób, aby strona powodowa nie wykonała świadectw płatności raportu z kontraktów, które to obok Raportu Końcowego z wykonania umowy stanowiły podstawę zarzutów pozwanego w zakresie niewykonania umowy przez stronę powodową. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 kpc), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 kpc) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 kc) – tak SN w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 roku, sygn. akt I CKU 45/96 (opubl. OSNC z 1997, L.).

Podnoszone przez pozwanego nieprawidłowości w wykonaniu umowy przez stronę powodową polegające na tym, że umowa nie została wykonana w całości, nie mogą zmienić faktu, że wynagrodzenie dochodzone tym pozwem powodom się należy, skoro wykazane zostało w procesie dochowanie przez nich należytej staranności w wykonywaniu umowy, zaś zaprzestanie prac po dniu 3 grudnia 2010 roku było konsekwencją decyzji pozwanego, który zażądał zwrotu dokumentacji i doprowadził do faktycznego zakończenia współpracy. Tym samym trudno mówić, aby dalsze niewykonywanie umowy przez powodów było następstwem okoliczności, za które w jakimkolwiek stopniu ponoszą odpowiedzialność. Nadto pozwany nie wykazał w toku tego procesu jaka część umowy nie została wykonana i o jaką część wynagrodzenie należne powodom powinno być w związku z tym obniżone i na jakiej podstawie. Nie do przyjęcia jest twierdzenie pozwanego, że obniżenie to powinno nastąpić o kwotę stanowiącą przedmiot tego procesu, bo brak jest jakichkolwiek podstaw do takiego przyjęcia (pozwany w każdym razie ich nie wskazał w jaki sposób to obliczył), zaś treść pisma pozwanego z dnia 6 lipca 2011 roku jednoznacznie wskazuje, że na dzień odstąpienia przez pozwanego od umowy kontrakt został rozliczony, a zatrzymana kwota netto wskazana w § 4 ust. 6 umowy miała zostać wypłacona powodom po zaistnieniu przesłanek określonych w tym przepisie, to jest po zatwierdzeniu Raportu Końcowego przez UE. Nie bez znaczenia dla rozstrzygnięcia tej sprawy jest też fakt, iż wynagrodzenie należne powodom miało charakter ryczałtowy, zaś ta jego część, która dochodzona jest w tym procesie stanowiła część zatrzymaną także zgodnie z umową z dnia 31 marca 2006 roku. Tym samym nie była to kwota należna za jakieś konkretne czynności wskazane w umowie łączącej strony tego procesu, ale część określonego ryczałtowo wynagrodzenia, które zostało zatrzymane, bo umowa zawarta pomiędzy beneficjentem a Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w W. też przewidywała takie zatrzymanie, aż do czasu zatwierdzenia Raportu Końcowego przez organy UE. Na końcu zaznaczyć też wypada, iż pozwany nie zgłosił żadnego roszczenia odszkodowawczego, które uzasadniałoby obniżenie należnego powodom wynagrodzenia, a umowa zawarta pomiędzy stronami nie przewidywała takiego obniżenia.

Zatem skoro w przedmiotowym postępowaniu strona powodowa udowodniła, że wykonała w sposób należyty zawartą z pozwanym umowę, a nie otrzymała zatrzymanej części wynagrodzenia w wysokości dochodzonej z pozwie, którą zgodnie z umową powinna otrzymać w ciągu 30 dni po zatwierdzeniu przez zamawiającego oraz Komisję Europejską Raportu Końcowego w wysokości nie mniej niż 2 % oferowanej ceny plus podatek vat (§ 4 ust. 7 umowy), na podstawie przywołanych wyżej przepisów, zasądono kwotę dochodzoną niniejszym pozwem.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c., zasądzając je od dnia następnego po upływie 30 dni od dnia zatwierdzenia Raportu Końcowego przez Komisję Europejską. Skoro zatwierdzenie to nastąpiło w dniu 14 lutego 2013 roku, to 30-dniowy termin upłynął w dniu 16 marca 2013 roku, a zatem odsetki należą się od dnia 17 marca 2013 roku. w pozostałym zakresie żądanie odsetek, jako nienależne, podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. zasądzając od pozwanej na rzecz powodów kwotę 4.176 zł tytułem opłaty sądowej, a także kwotę 3.600 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika procesowego (ustalonego w oparciu o § 6 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349, ze zm.) i opłatę skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 36 zł.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. stron.

Dnia 16 lutego 2016 roku